

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: a) J. H.
b) J. H.
zastoupeni advokátem JUDr. Radkem Ondrušem
sídlem Bubeníčкова 42, 615 00 Brno

proti
žalovanému: Policejní prezidium České republiky
sídlem Strojnická 27, 170 89 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2016, č. j. PPR-19009-3/ČJ-2016-990450

takto:

- I. Věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 31 A 117/2016 a sp. zn. 31 A 118/2016, **se spojují** ke společnému řízení a budou nadále vedeny pod sp. zn. 31A 117/2016.
- II. Rozhodnutí Policejního prezidia České republiky ze dne 10. 8. 2016, č. j. PPR-19009-3/ČJ-2016-990450, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 22 456 Kč k rukám právního zástupce žalobců JUDr. Radka Ondruše, advokáta se sídlem Brno, Bubeníčкова 42, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobami podanými u Krajského soudu v Brně dne 11. 10. 2016 se žalobci domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. PPR-19009-3/ČJ-2016-990450 ze dne 10. 8. 2016, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobců proti rozhodnutí odboru služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje č.j. KRPB-84081-8/ČJ-2014-0600IZ ze dne 18.5.2016, kterým jim bylo odepřeno nahlédnout do správního spisu vedeného u nalézacího správního úřadu pod č.j. KRPB-84081/ČJ-2014- 0600IZ, neboť žalobci nebyli účastníky daného správního řízení ani jim nesvědčí jiný právní zájem nebo jiný právní důvod.
2. Žalobci v obou podaných žalobách brojili proti napadenému rozhodnutí z totožných následujících důvodů.
3. Poukázali na to, že jsou uživateli pozemků v sousedství předmětné střelnice, na kterých provozují zemědělskou výrobu. Z důvodu plánovaného rozšíření obhospodařované půdy je v jejich přímém zájmu mít mimo vši pochybnost vyjasněnu otázku, zda provozem předmětné střelnice nejsou ohroženy předmětné pozemky tím, že se nacházejí v zóně dopadu broků. Tuto skutečnost lze podle žalobců zjistit pouze a jenom z předmětného spisu, zejména pak z podkladů pro povolení předmětné střelnice.
4. Dále uvedli, že požádali vlastníka pozemku - Českou republiku jednající prostřednictvím ÚZSVM, o odprodej předmětných pozemků nacházejících se pod označenou střelnicí. Namítli, že v rámci přípravy podkladů zjistili nesrovnalosti spojené s povolením a provozováním střelnice, přičemž aby mohl tyto skutečnosti ověřit a následně se rozhodnout o koupi předmětných pozemků, příp. zvážit další právní kroky, mají žalobci právní zájem a vážný důvod na ověření zákonnosti umístění předmětné střelnice a s tím spojené právo nahlédnout do předmětného spisu.
5. Upozornili na to, že jako vlastníci sousedních pozemků, kteří jsou provozem předmětné střelnice přímo dotčeni, nejsou bez znalosti obsahu předmětného spisu schopni shromáždit konkrétní podklady k ochraně svých dotčených vlastnických práv.
6. Žalovaný se k oběma žalobám vyjádřil souhrnným podáním ze dne 2. 1. 2017, ve kterém navrhl, aby soud obě žaloby jako nedůvodné zamítl. Podle něj nelze prokázat sousedství žalobci vlastněných pozemků a pozemků pod střelnicí, čímž je zpochybněn důvod dopadu broků na pozemky žalobců. Na jejich zájem vyjasnit si ohrožení jejich pozemků dopadá jím poskytnutý provozní řád střelnice. Žalobci zároveň nijak neprokázali důvodnost svého podezření, že provoz střelnice byl povolen v rozporu se zákonem, a v případě, že pozemky pod střelnicí zakoupí, mohou iniciovat řízení o pozastavení provozu předmětné střelnice. S ohledem na informace poskytnuté žalobcům nebyl žádný právní důvod k dalšímu nahlížení do správního spisu.
7. Krajský soud v Brně na základě včas podaných žalob přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního

stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

8. Po přezkoumání napadeného rozhodnutí dospěl soud k závěru, že žaloby **jsou důvodné**. Zároveň s ohledem na totožný obsah obou žalob a s ohledem na to, že žalobami je napadeno jedno jediné rozhodnutí, spojil zdejší soud obě žaloby tímto rozsudkem ke společnému projednání a rozhodnutí.
9. Nahlížení do správního spisu upravuje zákon 500/2004 Sb., správní řád, v ustanovení § 38, ve kterém je rozlišena možnost nahlížet do správního spisu, podle toho, zda nahlížení požaduje účastník správního řízení, nebo třetí osoba.
10. V souzené věci bylo nahlížení do správního spisu požadováno osobami, které nebyly účastníkem správního řízení, pročez na ně dopadá ustanovení § 38 odst. 2 správního řádu, dle kterého umožní správní orgán nahlédnout do spisu těm osobám, které prokážou právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.
11. Bylo tedy na žalobcích, aby prokázali právní zájem nebo jiný vážný důvod pro nahlížení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. července 2010, č. j. 9 As 17/2010 - 73 nebo rozsudek téhož soudu ze dne 30. listopadu 2011, č. j. 6 Ads 132/2011 - 93).
12. S ohledem na obsah napadeného rozhodnutí i žalobní argumentaci je v nyní posuzované věci sporné to, zda svědčil žalobcům právní zájem pro nahlédnutí do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu.
13. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 As 43/2015-67, konstatoval, že se tento soud podmínkami pro nahlížení do spisu opakovaně zabýval a uvedl, že „[v] rozsudku ze dne 23. ledna 2014, č. j. 1 Afs 87/2013 - 73 řešil otázku právního zájmu na nahlédnutí do spisu v případě zvažování podání žaloby na náhradu škody z důvodu obrany vlastních práv v souvislosti s protisoutěžním jednáním společnosti České dráhy, a. s., deklarovaným rozhodnutím v předmětném správním řízení. Nejvyšší správní soud v této věci konstatoval, že „není sporu o tom, že nahlédnutí do správního spisu za účelem získání podkladů pro uplatnění nároků z náhrady škody může založit právní zájem žadatele.“ (bod 28). Nejvyšší správní pak uzavřel, že teze o nemožnosti nahlížení do spisu u nároků, kdy žádná žaloba podána zatím nebyla, je naprosto neudržitelná, neboť nelze nutit podnikatele, aby nejprve „zkusmo“ podal žalobu o náhradu škody, a teprve následně ze správního spisu zjišťoval informace o výši újmy, respektive o tom, zda nějaká újma vůbec existuje: „Smyslem nahlížení do správního spisu přece může být též posouzení, zda určitou žalobu podat či nikoliv.“ (bod 29). Stěžovatel v kasační stížnosti vyhodnotil citovaný rozsudek tak, že jej nelze vztáhnout na nyní projednávaný případ: „V citovaném rozhodnutí NSS se žadatel sám potřeboval rozhodnout, zda žalobu podá. Tento úkon byl tedy v jeho dispozici a v době podání žádosti o nahlédnutí potřeboval k tomuto rozhodnutí získat relevantní informace. Situace žalobce je zásadně odlišná tím, že tento netvrdí, že by se rozhodoval o tom, zda podá žalobu či nikoli. Žalobce zde jen naznačuje, že v budoucnu na něj může být podána žaloba na úhradu smluvní pokuty. Jde tedy o tvrzený právní zájem, který v době podání žádosti ještě neexistuje [...].“ ... Výše citovaný rozsudek č. j. 1 Afs 87/2013 - 73 se týkal zvažování možnosti podat žalobu o náhradu škody. Z obecnějšího pohledu je však třeba dospět k závěru, že ve zmíněném případě byla důvodem pro

nahlédnutí do spisu potřeba získat relevantní informace o (protiprávní) činnosti subjektu, který porušoval pravidla ochrany hospodářské soutěže, s cílem sestavení právní argumentace pro účely soudního sporu vedeného s oním subjektem. Vnitrostátní soudy, jakož i Soudní dvůr Evropské unie, přitom tento důvod aprobovaly, a to i v případě teprve budoucích soudních sporů. Nejvyšší správní soud nenašel rozumný důvod, proč by v případě žadatelů o nahlédnutí do správního spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu mělo být rozlišováno podle jejich případné procesní pozice v soudním sporu. Jinými slovy, jestliže soudy aprobovaly zvažování podání žaloby jako dostatečný důvod pro nahlédnutí do spisu, je takovým důvodem i obrana v probíhajícím soudním řízení. Existuje-li relevantní spojitost (k její existenci v nyní projednávané věci viz níže) mezi předmětným správním řízením a zjištěními v něm učiněnými na straně jedné a probíhajícím soudním sporem na straně druhé, má žalovaný právní zájem na získání informací ze správního spisu za účelem vytvoření a přizpůsobení vlastní procesní strategie obrany v soudním řízení. V tomto ohledu postrádá rozlišování mezi žalobcem a žalovaným z hlediska prokázání právního zájmu ve smyslu § 38 odst. 2 správního řádu smysl, jelikož informace o jednání porušujícím pravidla ochrany hospodářské soutěže mohou být významná pro případné účastníky řízení v různých procesních pozicích.“

14. Jakkoliv se citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu týkal nahlížení do správního spisu v souvislosti s vedeným civilním soudním sporem, má zdejší soud za to, že lze uvedené závěry zobecnit i pro jiné situace kryté soukromým právem. Stejně jako považuje Nejvyšší správní soud za nepřijatelné, aby subjekt soukromého práva nejprve „zkusmo“ podal žalobu o náhradu škody, a teprve následně ze správního spisu zjišťoval informace o výši újmy, respektive o tom, zda nějaká újma vůbec existuje, tak zdejší soud v případě soukromoprávní kontraktace považuje za neudržitelnou základní argumentaci žalovaného, že v případě uzavření smlouvy a nabytí vlastnického práva k pozemkům budou moci žalobci reagovat na veřejnoprávní omezení, která jsou s pozemky spojena.
15. Obecně řečeno je neudržitelné, aby byly subjekty soukromého práva nuceny nejprve k právnímu jednání, a teprve následně jim bylo umožněno zvažovat dosah veřejnoprávního omezení, které je s daným právním jednáním spojeno. Podle názoru zdejšího soudu je takový postup potencionálně mnohem více zatěžující, než „zkusmé“ podání žaloby, neboť z podstaty věci je podání žaloby pouze procesním úkonem, který je spojen s výrazně menšími náklady, než případné majetkové právní jednání. Naopak je podle zdejšího soudu zcela zásadní, aby v případě procesu kontraktace měl účastník soukromoprávního vztahu možnost seznámit se s veřejnoprávní „zátěží“, která je spojena s předmětem potencionálního právního jednání.
16. Nejinak je tomu i v nyní posuzované věci, kde součástí odvolacích námitek byla ze strany žalobců jasná deklarace zájmu vést jednání o odkupu pozemků, na kterých se nachází předmětná střelnice, přičemž žádost o nahlížení do spisu byla jasně spojena právě s tímto potencionálním právním jednáním. Taktéž je součástí odvolání i zdůvodnění, proč považují žalobci za nutné v procesu kontraktace znát obsah správního spisu.
17. Žalobci konkrétně uvedli, že „požádal ÚZSVM o prodej pozemků pod předmětnou střelnicí, kdy dle přiloženého vyrozumění ze strany ÚZSVM je předmětný odprodej předmětných pozemků stále v jednání. Žadatel jako zájemce o koupi předmětných pozemků pod střelnicí má tedy přímý právní zájem na nahlédnutí do správního spisu týkající se povolení střelnice, která se

na daném pozemku nachází a to zejména z důvodu ověření, zda provoz této střelnice byl na předmětných pozemcích povolen v souladu se zákonem.

18. *Dle názoru žadatele mu svědčí jak právní zájem, tak vážný důvod nahlédnout do předmětu spisu, neboť uvedené skutečnosti jsou pro něj rozhodující k rozhodnutí o koupi pozemku pod předmětnou střelnicí a zvažení ochrany svých vlastnických práv.*
19. Žalovaný ve svém rozhodnutí na tuto část odvolání reagoval tím, že se fakticky zabýval pouze možným přezkumem provozu střelnice. K tomu, že by nahlížení do spisu mohlo mít význam pro rozhodování žalobců v procesu kontraktace, ani k tomu, jak se význam procesu kontraktace promítá do závěrů o možnosti nahlížet do spisu, se žalovaný fakticky nevyjádřil krom toho, že uzavřel tak, že „[p]okud žadatel získá pozemky pod střelnicí Holasice, bude na něm, jakým způsobem přistoupí k řešení užívání svého pozemku provozem střelnice Holasice.“ Takový závěr ale soud považuje za zcela nedostatečný s ohledem na výše uvedené hodnocení významu procesu kontraktace a jeho dopadu do práv subjektů soukromého práva.
20. Soud tak v obecné rovině konstatuje, že účast na právním jednání, jehož předmět je zatížen veřejnoprávním rozhodnutím, může být důvodem pro konstatování právního zájmu na nahlížení do spisu, který byl podkladem vydání příslušného správního rozhodnutí. Je však na správním orgánu, aby posoudil, zda je dána **relevantní spojitost mezi předmětným správním řízením a tvrzeným právním jednáním**, kterého se má žadatel o nahlížení do spisu účastnit, přičemž v té souvislosti je na správním orgánu, aby jasně zhodnotil, zda se jedná o skutečnou možnost právního jednání, nebo pouze účelovou argumentaci s cílem zajistit si možnost nahlížení do správního spisu.
21. V nyní posuzované věci je spojitost žádosti o nahlížení do spisu a tvrzeného právního jednání jasné patrná z řady okolností. Předně je ze správního spisu patrné, že žalobci jsou vlastníky pozemků v okolí předmětné střelnice, dále je zřejmé, a zatím ničím nezpochybněné, jejich tvrzení o zájmu obce Holasice převést pozemky pod předmětnou střelnicí i projevení zájmu žalobců pozemky získat a i to, že Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových prověřoval (prověřuje) „*skutečnosti směřující k realizaci předmětného pozemku*“. Za těchto okolností nic nenasvědčuje tomu, že by zájem žalobců o předmětné pozemky byl jakkoliv fiktivní za účelem získání přístupu do správního spisu, což konečně vyplývá i z toho, že zájem o pozemky projevili výrazně dříve než zájem o nahlížení do správního spisu.
22. Podle názoru soudu je tak prokázaný nejméně v tomto ohledu právní zájem žalobců o nahlížení do spisu i prostřednictvím relevantní spojitosti mezi předmětným správním řízením a tvrzeným právním jednáním.
23. Zároveň má soud za to, že krom uvedeného právního zájmu je dán i jiný vážný důvod pro nahlížení do spisu ze strany žalobců. Správní orgány nijak nespoujají, že žalobci jsou vlastníky pozemků v blízkosti předmětné střelnice. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobcům byl poskytnut provozní řád střelnice, ve kterém jsou jasné označeny výseče představující prostor ohrožený střelbou. Ze situačního nákresu soud jasné shledal, že výseč OPA (ohrožený prostor pro úsek A – střelecký úsek TRAP) zřetelně přesahuje pozemky, na kterých se střelnice nachází.

24. Soud nijak nezpochybnuje to, že výšeč OPA nezasahuje na pozemky žalobců, pročez jim nenáleželo postavení účastníků řízení. Nicméně předmětná výšeč je vymezena čtvrtkruhem, který v případě promítnutí do půlkruhu by zasáhl další pozemky vlastníků, kteří jistě nebyli účastníky správního řízení.
25. Pokud soud vychází z toho, že výšeč OPA vymezuje potencionální efektivní dostřel zbraní užitých v rámci střelecké disciplíny TRAP, tak při střelbě v rozporu s provozním řádem střelnice Holasice může dojít k efektivnímu zasažení i dalších pozemků, vč. pozemku parc. č. 656/279 v k. ú. Holasice, o němž žalobci tvrdí, že je v jejich vlastnictví. Jestliže tedy nebyli s ohledem na vymezení předmětu správního řízení ve věci dotčené střelnice na pozemku parc. č. 665/1 v k. ú. Holasice žalobci jeho účastníky, mají podle názoru soudu s ohledem na potenciál dotčení jejich pozemků při nesprávném užívání střelnice právo ověřit si, zda povolení, která jim byla správními orgány zaslána, byla vydána v rozsahu, který má oporu ve správním spise, a zda byla vydána i v zákonném řízení. Např. jedině z nahlížení do spisu totiž mohou zjistit obsah žádosti vč. toho, zda správně nebyli účastníky řízení, příp. skutečnosti, na které ve své žádosti žalobci upozorňují, a to zda bylo v řízení dostatečně ověřeno a prokázáno to, že provoz střelnice neohrozí osoby zdržující se na sousedících pozemcích. V případě střelnice je třeba zabývat se tím, co je skutečně „sousedící“ pozemek, jelikož s ohledem na dostřel střelných zbraní jistě nelze pojem „sousedící pozemek“ vykládat restriktivně čistě hranicemi pozemků a je třeba rozlišovat mezi skutečně sousedícími pozemky, jasně dotčenými pozemky a potencionálně ohroženými, přičemž v případě i těch nejméně ohrožených má soud za to, že by měla existovat možnost kontroly správního aktu, např. právě možností nahlížení do spisu, která může následně vyústit např. v podnět k mimořádným opravným prostředkům.
26. Ze všech shora uvedených důvodů má soud za to, že žalobci prokázali jak právní zájem, tak i jiné vážné důvody, pro které jim mohlo být umožněno nahlížet do správního spisu sp. zn. KRPB-84081/ČJ-2014-0600IZ.
27. Zdejší soud k tomu nicméně dále podotýká, že se v rámci soudního přezkumu napadeného rozhodnutí věnoval pouze první fázi posouzení žádosti o nahlédnutí do správního spisu, tj. otázce existence právního zájmu. S ohledem na vymezený předmět řízení se zdejší soud nemohl zabývat otázkou, zda má žalovaný umožnit žalobcům nahlédnutí do spisu, popř. v jakém rozsahu, neboť bude dále na žalovaném, aby zvážil další podmínky nahlédnutí uvedené v ustanovení § 38 odst. 2 správního řádu (porušení práv některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejného zájmu). Pokud by však žalovaný naznal, že jsou dány podmínky pro odepření nahlédnutí do části spisu, musel by vysvětlit, v čem konkrétně spatřuje důvody porušení práv některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejného zájmu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 87/2013 - 73, bod 34).
28. S ohledem na vše shora uvedené dospěl zdejší soud k závěru, že napadené rozhodnutí je v rozporu se zákonem, a proto nezbylo zdejšímu soudu nic jiného, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí dle ustanovení § 78 odst. 1 písm. a) s.ř.s.). V dalším řízení je žalovaný vázán shora uvedenými právními názory zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

29. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanovili tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení úspěšní žalobci mají právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložili, proto soud přiznal žalobcům právo na náhradu nákladů za právní zastoupení za dvakrát dva úkony právní služby (dvakrát příprava a převzetí věci, podání žaloby, replika) dle ustanovení § 11 vyhl. 177/1996 Sb. tedy 3 100 Kč za jeden úkon právní služby. Dále náleží žalobci náhrada nákladů za paušální náhradu výdajů podle ustanovení § 13 vyhl. 177/1996 Sb. za tytéž úkony právní služby v částce 300 Kč za jeden úkon právní služby a částku 6 000 Kč za zaplacené soudní poplatky. Celkem tedy náhrada nákladů řízení představuje spolu s DPH částku 22 456 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. července 2018

JUDr. Jaroslava Skoumalová, v. r.
předsedkyně senátu